

Fængselshistorisk Selskab -

Nedlagte institutioner ¹

Red: Leif Senholt

[Bemærk: Endnu ikke indplacerede arresthuse:

Esrum, Haslev, Hørsholm, Kjærlingbjerg, Læsø, Løgstør, Løgumkloster, Neksø, Nysted, Rødding, Sakskøbing, Skagen, Skjern, Spanget, Stubbekøbing og Thisted].

De manglende indplaceringer skyldes at nedlæggelsesåret ikke er tidsfæstet.

Endvidere vil det fremgå at der også mangler oplysninger om opførelsesår og/eller nedlæggelsesår for andre institutioner som er optaget i fortegnelsen.

Jeg hører gerne fra medlemmer som måtte have kendskab til de manglende oplysninger]

1. Helliggest Tugthus (*1606) - Nedlagt 22. marts 1650 ²

Institutionen må opfattes som den første danske statslige anstalt, (til dels) beregnet på at fuldbyrde frihedsberøvelse som en selvstændig offentlig straf på den måde at personen holdtes fængslet på et bestemt sted. I ældre tid opfattedes en udøvet retskrænkelse i mange tilfælde som en privat sag. Man måtte selv søge oprejsning ved blodhævn eller bøder. Også efter at hensynet til den offentlige sikkerhed og orden blev begrundelsen for søgsmål og straf, anvendtes i århundreder andre straffe end frihedsstraf.

Forud for frihedsberøvelsen som selvstændig straf var det fra midten af 1500-tallet blevet almindeligt at anvende strafarbejde "i jern" på Holmen (Bremerholm, senere Stokhuset med arrestkælder, Københavns Citadel og fæstningerne på Kronborg, Nyborg og på Christiansø³).

Et tugthus var oprindelig tvangsarbejdshus for tiggere og usædelige. Ligesom i andre nordeuropæiske storbyer havde Christian IV o. 1600 oprettet et sådant tugthus i København med det dobbelte formål: at være tvangsarbejdsanstalt for løsgængere og tillige fremme håndværk og industri. Dette tugthus lå oprindelig i Farvergade dér hvor Vartov nu ligger. Ved mageskifte med Københavns magistrat erhvervedes i 1606 en grund i "Helliggestes Stræde". Her fik anstalten navnet 'Helliggest Tugthus'. I 1607 kom anstalten til at omfatte alle bygninger mellem Helligåndskirken og Gråbrødre Torv. Fra 1611 indsattes også kvinder. Børnehuset indrettedes i særskilt bygning på samme sted. I 1619 rasede pesten i København, og tugthuset blev midlertidigt lukket. Genåbningen må være sket i slutningen af 1620. Efterhånden indsættes også personer dømt for 'uærlige gerninger'. Anstalten har hermed tillige fået karakter af en *strafanstalt*.

Ved anstaltens nedlæggelse tilskødes tugt- og børnehusets grund til en privat, og dermed var den første danske straffeanstalts eksistens ophørt. Bygningerne eksisterer ikke mere.

¹ Som 'nedlagte' institutioner medtages tidligere – nu nedlagte – fængselsinstitutioner, arresthuse, pensioner og behandlingsinstitutioner i fængselsvæsenets/kriminalforsorgens regi. Arresthusene medtages kun i det omfang og fra det tidspunkt hvor de kan karakteriseres som selvstændige institutioner. De tidligere *arrestkamre* - (blandt andet) i rådhuskældrene - som fandtes i de fleste byer, omtales således ikke i nærværende sammenhæng – se nærmere herom hos Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark 1742-1839, København 1895. Institutionerne er anført kronologisk efter nedlæggelsestidspunktet. Oprettelsesåret angives med *. Året angiver tidspunktet for den formelle oprettelse. I visse tilfælde tages institutionen først i brug nogle år senere.

² Litteratur: O. Nielsen: København 1536-1660; København Dipl. V, s.52ff. Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark 1550-1741, København 1893.

³ Disse institutioner er *ikke* medtaget her.

2. Staden Københavns Civile Arresthus I (*1678) – Nedrevet 1712

Københavns første selvstændige arresthus blev placeret mellem Nytorv og Hestemøllestræde, men blev dog hurtigt for lille. Det måtte vige pladsen for et nyt.⁴

3. Københavns Børne-, Tugt- og Raspehus (*1662) - Anstalten nedlagt og institutionen flyttet o. 1740 ⁵

I 1662 skænkede kongen en gård på Christianshavn til brug som "Børnehus". Det vides ikke præcist hvor gården har ligget. Selv om navnet 'børnehus' længe blev anvendt som officiel betegnelse, blev huset også benyttet som straffeanstalt for voksne, f.eks. personer dømt for "letfærdighed" eller "tyveri". En senere udvidelse i år 1700 bestod i en bygning ud mod Skt. Anna Gade (nu: Sankt Annæ Gade). Fra 1708 blev 'tugt- og raspehus' almindelige betegnelser for den del af institutionen der anvendtes som straffeanstalt. I 1740 opførtes en ny anstalt ud mod Christianshavns Torv.⁶

Bygningen eksisterer ikke mere.

4. Staden Københavns Civile Arresthus II (Slutteriet) (*1706) – Nedbrændt 1795 ⁷

Under Frederik 4 blev opført et større arresthus på pladsen, et rødt 4-etagers hus med hvide facaderammer omkring vinduerne. Institutionen husede arrestanter og indsatte i gælds fængsel. Bygningen nedbrændte under Københavns brand 1795 og erstattet af C.F. Hansens slutteribygning adskilt fra råd- og domhuset af Slutterigade, men forbundet med gangbroerne 'sukkenes bro'.

5. Tugt- og Manufakturhuset på Møen (*8. april 1737) > 1792: Møens Tugt- og Forbedringshus – Nedlagt 1851.⁸

Det københavnske tugthus⁹ var overfyldt, især med betlere fra hele landet. Dermed opstod behovet for at indrette tugthuse i provinsen. En navigationsskole i Stege fandtes egnet til formålet. Institutionen begyndte at fungere i tidsrummet 1738-43. I 1740 blev det bestemt sammen med institutionen på Christianshavn skulle være tugthus for Sjællands Stift. I 1750 opførtes en tilbygning til tugthuset som gjorde det muligt at adskille kønnene. I 1795 blev der yderligere opført en grundmuret lav bygning. Efter strafferetsreformen i 1789 indsattes dømte fra Lolland-Falster, Møn, samt Vordingborg og Tryggevælde amter i Sjællands Stift. Efter nedlæggelse af tugthuset blev bygningen anvendt som sindssygehospital.

Bygningen, nu Amtssygehuset, Langgade 59, Stege, er fredet.

6. Viborg Tugt- og Manufakturhus (*6. november 1739) > 1792: Viborg Tugt- og Forbedringshus - Nedlagt 1875.¹⁰

For at aflaste institutionen i København¹¹ godkendte kongen oprettelse af et tugthus i Viborg. Det blev besluttet at købe en grund og opføre en bygning til formålet. Huset kunne tages i brug i 1743. I 1800tallet beskrives bygningen som 4-fløjet på 2 etager, beliggende på hjørnet af Garvergyden og Riddergaden. En gård i Leonistræde var lejet til inspektørbolig. Det gennemsnitlige belæg var ca. 200. I 1827, da anstalten led voldsomt under pladsmangel, blev en nabogård købt og indrettet til at huse 50 kvindelige fanger.

Bygningerne eksisterer ikke mere.

⁴ Se nedenfor under 4.

⁵ Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark 1550-1741, København 1893; København før og nu – og aldrig, bind 7. s.93ff.

⁶ Se nedenfor under nr. 7

⁷ Litteratur: København før og nu – og aldrig, bind 3. s.450.

⁸ Litteratur: Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark 1550-1741, København 1893; Turistforeningen for Danmark: Aarbog 1933 – Sydsjælland og Møn; Stege inden for volden, udg. af Miljøministeriet, Fredningsstyrelsen for Møns Kommune, 1981;

⁹ Se ovenfor under 3.

¹⁰ Litteratur: Krog: Samlede Efterretninger om Viborg Bye, 1779; Ursin: Stiftsstadens Viborg, 1849, s.222; F.v. Bülow: Bemærkninger om Viborg, 1831, s.63.

¹¹ Se ovenfor under 3.

7. Børne-, Tugt- og Spindehuset på Christianshavn (*1740) - > 1789: Københavns Tugt-, Rasp-, og Forbedringshus – Nedlagt 1861.¹²

Anstalten, der skulle aflaste de gamle institutioner på Christianshavn¹³, blev opført af Philip de Lange med en pompøs facade ud mod Christianshavn Torv. Det var et ganske imponerende bygningskompleks, der fortsat også skulle rumme børnehuset. I hovedfløjens midtparti med tårn fandtes kirken, medens hovedindgangen var henlagt til en port i sidefløjen ud mod kanalen. Nogle regnskabstal tyder på et normalt belæg på ca. 500 personer. Ved en strafferetlig reform i 1789 indførtes de særskilte sanktioner: tugthus og forbedringshus, og der blev efterhånden gennemført den tilsigtede adskillelse af fangekategorier. Forbedringshuset indrettedes i en bygning parallelt og bagved hovedbygningen. Anstalten husede endvidere fortsat personer dømt til arbejde i rasphuset. Bygningerne nedbrændte ved en fangeopstand den 25. juni 1817, men efter en nødtørfvig istandsættelse dog fortsat anvendt indtil opførelsen af kvindefængslet 1861.¹⁴

8. Odense Tugt- og Forbedringshus (*1752) – Nedlagt 1861¹⁵

Tugthuset blev oprettet på foranledning af stiftsamtmænd, grev Rantzau og biskop Ramus, Odense. På auktion erhvervedes til formålet sognepræstens embedsbolig, der på grund af brøstfældighed fandtes "ubeboelig for en skikkelig mand." Den gamle bygning blev nedrevet, og et hus blev herefter "anseelig opbygget", bindingsværk med røde stolper. Tugthuset skulle modtage personer fra Fyn og Langeland med omliggende øer, senere også fra Ribe og Vejle amter. Anstalten var 4-fløjet med en hovedlænge i 2 etager ud mod bispegården. Det gennemsnitlige belæg var næppe mere end ca. 20-25 personer, selv om man kunne modtage 40-50 fanger. I 1836 blev den underste etage grundmuret.

Bygningerne eksisterer ikke længere.

9. Christianshavns Arresthus (*1861) – Nedlagt 1921¹⁶

Bygningerne på den grund Københavns første veterinærskole havde forladt til fordel for den nyopførte veterinær- og landbohøjskole på Frederiksberg, eksisterer fortsat som et H-formet kompleks mellem Prinsessegade, Skt. Annæ Gade og Dronningensgade, tre fløje forbundet med en midterfløj. Det var oprindeligt opført af N.S. Nebelong som kvindefængsel, men blev allerede i 1870 lejet af Københavns Kommune som supplerende arresthus. Grunden var i virkeligheden sundhedsfarlig og stank fra ådsler der fandtes nedgravet fra den tid hvor stedet havde været veterinærskole. Efter at Vestre Fængsel var taget i brug, blev der i årene 1895-97 foretaget en tiltrængt reovering og ombygning, og det blev herefter kun anvendt til kvindelige arrestanter og afsonere. I 1921 blev institutionen nedlagt og bygningskomplekset ombygget til private lejligheder.

Bygningerne fremstår i dag som ejerlejligheder.

10. Straffeanstalten på Christianshavn (*1861) – Nedlagt 1928¹⁷

Arkitekten N.S. Nebelong opførte i 1861 et nyt fængselskompleks, fortsat med hovedbygning (administrationsbygning) ud mod Christianshavns Torv. Bygningens elegante arkitektur i røde teglsten skulle mildne indtrykket af den barske institution i bymidten.

¹² Litteratur: Paludan: Samling til Beskrivelse af Christianshavn, s.47; Howard: The State of the Prisons in England and Wales – Appendix: European Prisons, s.30; Københavns Skilderi, 1. årgang, 1786-87; 'Tilskueren', årg. 1793, s.667; 'Minerva', marts 1790, s.403; Nyeste Skilderi af København, Nr. 11, 1803; København før og nu – og aldrig, bind 7. s.95ff. Specielt om fangeopstanden 1817: 'Dagen', 26. juni 1817.

¹³ Se ovenfor under 3.

¹⁴ Se nedenfor under 9.

¹⁵ Litteratur: Tanker betræffende et Provincialfængsel for Stiftet Fyen, udg. af 'Foreningen til tabte Borgeres Frelse', Odense 1798; Plan til et Provincialfængsel for Fyens Stift, Odense 1800.

¹⁶ Litteratur: Erik Carlé: Københavns fængsler i 100 år, København 1995, s.25ff.

¹⁷ Litteratur: København før og nu – og aldrig, bind 7. s.98ff.

I 1870 ophævedes tugt-, rasp- og forbedringshuset, og anstalten blev herefter udelukkende kvindefængsel indtil den blev nedrevet i 1928 for at give plads til 'lagkagehuset'.

11. Forvaringsafdelingen på Sundholm (*1925) – Nedlagt 5. maj 1933¹⁸

Arkitekten Emil Jørgensen tegnede 'Sundholm' der blev opført i det kileformede område mellem Sundholmsvej og Amagerfælledvej. Institutionen fik navnet "Arbejdsanstalten Sundholm" og indviedes den 8. april 1908 som en afløser for 'Ladegården' på Frederiksberg. Det er en bebyggelse med lyse gulkalkede bygninger og røde murstensdekorationer.

Interneringsloven af 11. april 1925 var det legale grundlag for dom til frihedsberøvelse af personer "hos hvem mangelfuld udvikling, varigere svækkelse eller forstyrrelse af sjælsevnerne – herunder sexuel abnormitet – har givet sig udslag i straffbare handlinger – herunder trusler der vidner om en nærliggende og alvorlig fare for betydelige krænkelser af den almindelige retssikkerhed, ved sædelighedsforbrydelse, grove voldshandlinger, brandstiftelse eller anden almenfarlig forbrydelse". Der blev indrettet en midlertidig 'forvaringsafdeling' i en fløj på arbejdsanstalten 'Sundholm'. Afdelingen blev nedlagt den 5. maj 1933, samtidig med at en lille afdeling i Statsfængslet i Vridsløselille blev taget i brug til at huse personer der efter 1930-straffeloven var idømt psykopatforvaring.

Sundholm kom senere i 1940'erne igen til at huse domfældte.¹⁹

12. Fangekolonien ved Kjølsten (*1899) – Nedlagt (?)²⁰

I fangekolonien blev fanger fra anstalten i Horsens udstationeret ved friluftsarbejde i mergellejerne.

13. Fangekolonierne på Heden (Gedhus og Flyndersø) (*1899) > (1945) Fangekolonien Gedhus – Nedlagt (?)²¹

Fangekolonierne fungerede som friluftsarbejde for fanger i anstalten i Horsens i sommerhalvåret.

14. Arresthuset i Høng (*1838) – Nedlagt 7. november 1938

Arresthus for Løve Herred. Bygningen blev tegnet af ingen ringere end C.F. Hansen. Bygningen er fredet. Der er nu private boliger og en tandlægepraksis.

15. Arresthuset i Pandrup (*?) – Nedlagt 1. januar 1939

Arresthus for Hvetbo Herred.

16. Arresthuset i Ebeltoft (*?) – Nedlagt 1. marts 1939

Arresthus for Ebeltoft købstad m.v.

17. Arresthuset i Odder (*?) – Nedlagt 1. april 1939

Arresthus for Hads Herred.

18. Arresthuset i Mariager (*?) – Nedlagt 1. april 1939

Arresthus for Mariager købstad m.v. Arresthuset befandt sig i det gamle rådhus opført i 1821-22.

¹⁸ Georg K. Stürup: Forvaringsanstalten i Herstedvester, København 1959, s.12

¹⁹ Se nedenfor under

²⁰ Jan Kaarsen: Kærshovedgård, Fængselshistorisk Selskab 2006, s.45; C. Rafael: De åbne anstalter, Fængselsfaglige Meddelelser, 1965, s.21

²¹ Jan Kaarsen: Kærshovedgård, Fængselshistorisk Selskab 2006, s.45; C. Rafael: De åbne anstalter, Fængselsfaglige Meddelelser, 1965, s.21

- 19. Arresthuset i Frederiksværk (*?) – Nedlagt 1. april 1939**
Arresthus for Frederiksværk købstad m.v. Arresten var beliggende i tinghuset. Efter nedlæggelsen overtog dommerkontorerne bygningen. Indtil 2004 var politiet dog også repræsenteret ved et lokalkontor.
Bygningen er fredet.
- 20. Arresthuset i Holsted (*1845) – Nedlagt 1. august 1939**
Arresthus for Gørding-Malt Herreder.
- 21. Arresthuset i Hammel (*) – Nedlagt 1. april 1940**
Arresthus for Frijsenborg-Faurskov Birk
- 22. Arresthuset i Rødby (*) – Nedlagt 1. april 1940**
Arresthus for Rødby købstad m.v.
- 23. Arresthuset i Helsingø (*1858) – Nedlagt 1. april 1941**
Arresten befandt sig i samme bygning som tinghuset, opført efter at det var besluttet at Kronborg Birk skulle deles i Østre og Vestre Birk. I 1941 blev cellerne nedlagt og indrettet til kontorer for retten.
- 24. Fængselsafdelingen i Tvangsarbejdsanstalten Horsens (*20. oktober 1941)²² – Nedlagt ?**
- 25. Citadellet 'Frederikshavn' (Kastellet) (*1661) – Anvendelse som strafanstalt ophørt 1836**
²³ – 1945-46 Arrest for personer sigtet for krigsforbrydelser. ²⁴
Den nordøstlige del af Christian IV's voldanlæg, 'Sankt Annæ Skanse' (Kastellet), blev i 1661 ombygget til 'Citadellet Frederikshavn'. Der indrettedes en særlig arrest Søndre Magasin, som har været benyttet til statsfanger (Griffenfeld, Magnus Stenbock). I 1725 opførtes en arrestbygning bag Kastelkirken. Dette blev ligeledes anvendt til statsfanger (skotten John Norcross, J.f. Struensee og Enevold Brandt, samt i 1794 de københavnske strejkende tømrersvende – i 1820-26 dr. Jacob Dampé).
- Efter mytteriet og branden i anstalten på Christianshavn²⁵ i 1817 indrettedes to etager i de to krudttårne i henholdsvis grevens og dronningens bastioner til midlertidig opholdssted for 60 "farlige fanger". Anvendelsen som strafanstalt ophørte ikke før 1836.
- I 1874 flyttedes Københavns hovedvagt fra Kongens Nytorv til en nyopført bygning på Kastellet der herefter tillige var arrestbygning. Denne blev kortvarigt efter Danmarks befrielse i 1945-46 igen benyttet til frihedsberøvede: SS-general dr. Werner Best, politigeneral Günther Pancke, oberst Otto Bovensiepen og gesandt Cecil von Renthe-fink.
- 26. Arrestafdelingen på Sønderborg Slot (*1945) – Nedlagt september 1946²⁶**
Straks den 5. maj 1945 begyndte interneringer i Sønderborg af personer der forventes tiltalt efter straffelovstillæggets bestemmelser om landsskadelig virksomhed, herunder nogle fremtrædende ledere og medlemmer af DNSAP og NSDAP-N. Der oprettedes den 14. maj 1945 en interneringslejr på Sønderborg Slot i lokaler i hele den østlige fløjs 1. og 2. Etage. Spisning foregik i slottets store riddersal.

²² Axel Hye-Knudsen: Meddelelser om dansk Fængselsvæsen 1941, Tidsskrift for Strafferet 1942, s.183.

²³ Litteratur: Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark 1742-1839, København 1895; København før og nu – og aldrig, bind 10. s.449ff.

²⁴ Litteratur: København før og nu – og aldrig, bind 10. s.481.

²⁵ Se ovenfor under 7.

²⁶ Litteratur: Henrik Skov Kristensen og Inge Adriansen i 'Als og Sundeved 1940-45, s.276ff.

Chefen for internatet var en udlånt overbetjent: 'Christensen' fra fængselsvæsenet. Bevogtningen blev udført af 62 folk fra modstandsbevægelsen.

Den 23. juni 1945 blev institutionen formelt en arrestafdeling under fængselsvæsenet, fortsat med 'Christensen' som leder. Der var nu anbragt 530 indsatte. Der blev udstationeret 3 fungerende inspektionsbetjente fra Statens Arbejdshus ved Sdr. Omme, og ansat 40 arrestmedhjælpere og ekstrabetjente.

Da der i løbet af sommeren 1946 blev bedre plads i straffelejrene, blev arrestafdelingen nedlagt og de indsatte, i alt 248, heraf 118 afsonere overført til straffelejre, de fleste til Straffelejren i Fårhus, nogle af de yngste til Møgelkær.

27. Interneringslejren Nebs Møllegaard (*1946) – Nedlagt 1947²⁷

Medlemmer af Schalburgkorpset der forventes tiltalt efter landsforræderilovens bestemmelser (straffelovstillægget) blev umiddelbart efter den 5. Maj 1945 interneret på Ringsted Kaserne. I maj 1946 meddeltes det at militæret selv skulle bruge kasernens bygninger, og ca. 70 internerede blev den 15. Juni 1946 flyttet til en nyoprettet interneringslejr på en nærliggende gård: 'Nebs Møllegaard', en ejendom der da sorterede under kammeradvokaten. Lederen af institutionen var den senere arrestforvarer P. Vissing Kjeldsen. Efterhånden som sagerne mod de internerede fik deres afgørelse ved domstolene, blev der plads til de resterende i straffelejrene, og institutionen på Nebs Møllegaard fik derfor en kort levetid.

Gården, der tidligere havde tilhørt godset på Skjoldenæsholm, er i dag behandlingshjem for børn med udviklings- og personlighedsforstyrrelser. Driften varetages af Ringsted Kommune.

28. Fængselsafdelingen på Sundholm (*1942) – Nedlagt 26. august 1947²⁸

Arkitekten Emil Jørgensen tegnede 'Sundholm' der blev opført i det kileformede område mellem Sundholmsvej og Amagerfælledvej. Institutionen fik navnet "Arbejdsanstalten Sundholm" og indviedes den 8. april 1908 som en afløser for 'Ladegården' på Frederiksberg. Det er en bebyggelse med lyse gulkalkede bygninger og røde murstensdekorationer.

I 1942 var der et sådant overbelæg i Vestre Fængsel og en kø af ventere at der måtte findes en løsning. Fængselsvæsenet lejede da en af Sundholms bygninger der blev indrettet med 30 celler med et loft af fletværk. Der var endvidere nogle store rum som kunne anvendes til sovesale. Det samlede belæg kom op på 110 mænd. Fængselsafdelingen blev året efter udvidet med 16 celler og 4 arbejdsstuer i en anden bygning.

Da Statens Arbejdshus ved Sdr. Omme i december 1943 blev beslaglagt af tyskerne, lejede fængselsvæsenet endnu en bygning ('bygning N'), og 100 arbejdshusfanger blev i januar 1944 overført dertil. Ligeledes i 1943 blev hele kvindefængslet i Vestre Fængsel evakueret til Sundholm.

Masseundvigelse blandt mændene bevirkede at hele mandsafdelingen blev flyttet tilbage til Vestre Fængsel. I løbet af 1944 fandt man det imidlertid nødvendigt at tage Sundholm i brug igen som mandsfængsel, men dog først efter en sikkerhedsmæssig opgradering af bygningens armatur og døre. Før dette var bevilget, kom befrielsen, og fængselsvæsenet lejede hele bygningen og yderligere to bygninger på Sundholm og fik dermed plads til 650 landssvigere

I dag fungerer Sundholm som herberg, forsorgshjem og kursuscenter.

29. Fængselsafdelingen i Fårevejle (*) > (1943) Interneringslejren i Fårevejle > (14. juli 1945) Fængselsafdelingen i Fårevejle – Nedlagt 1947.²⁹

I .. indrettedes en fængselsafdeling i en tidligere højskolebygning. Efter at USA erklærede Tyskland krig, blev der rejst et krav fra tysk side om internering af amerikanske statsborgere. Forhandlinger førte til at en del amerikanere undgik dette ved at opnå dansk statsborgerskab. Anstaltsbygningen blev beslaglagt til formålet, og i alt 17 ame-

²⁷ Litteratur: Fængselshistorisk Selskab: Årsskrift 2008.

²⁸ Litteratur: Erik Carlé: Københavns fængsler i 100 år, København 1995, s.140f. og 193.

²⁹ Litteratur: Den parlamentariske kommission: Beretning bind VII, s.17ff.

rikanere blev interneret i en lejr der oprettedes ved Fårevejle. Fængselsvæsenet måtte påtage sig ledelsen. Efter krigen overgik bygningen atter til at huse domfældte. Fængselsafdelingen blev herefter drevet som en selvstændig anstalt med plads til ca. 150 fanger.

30. Arresthuset i Aalborg (*bygningen i Gabelsgade*) (*1860) – Nedlagt 1. juli 1947
31. Arresthuset i Fredensborg (*1857) – Lukket 1. april 1919; genåbnet 15. juni 1943 - Nedlagt 31. juli 1947.
Fredensborg Thing & Arresthus blev tegnet af arkitekt J.H. Nebelong. Frederik VII's monogram blev anbragt på portalen over hovedindgangen. Der var 9 enkeltmandsceller i den del af bygningen der rummede arresten.
Efter genåbningen blev arresten anvendt som aflastning for arresthusene i Hillerød og Helsingør. Der var nu plads til 15 indsatte.
Efter lukningen af arresthuset benyttede politiet fortsat bygningen indtil 1998. Retten i Fredensborg var i brug indtil 2002. Siden 2005 er bygningen i privateje.
32. Straffelejren i Nyborg (*maj 1945) – Nedlagt 1948.³⁰
I 1943-44 havde den tyske besættelsesmagt opført en baraklejr ved Frisengårdsvej i Nyborg. Fra sommeren 1945 blev dømte landssvigere indsat i lejren – trods protester fra kvarterets beboere. Lejren blev nedlagt i løbet af 1948.

Bygningerne eksisterer ikke mere.
33. Straffelejren Hjøllund (*1946) – Nedlagt 1948.
Lejren blev kortvarigt anvendt til at huse dømte landssvigere.
34. Straffelejren i Fårhus (*1945) – Nedlagt 1949.
Et lejrkompleks i Frøslev blev i i krigens sidste år anvendt til internering af danske efter ordre fra den tyske besættelsesmagt. Efter befrielsen blev lejren omdøbt til 'Straffelejren i Fårhus' og husede herefter dømte landssvigere.
35. Arresthuset i Præstø (*1850) – Nedlagt 1. februar 1949.
Til rådhuset i Præstø, opført 1823, blev der i 1850 tilbygget en arrest, et grundmuret hus i to etager med teglhængt valmtag.
Bygningen benyttes i dag som opbevaringsrum.
36. Arresthuset i Vestervig – Nedlagt 1940, genåbnet 1943 – Nedlagt 1. august 1949.
37. Arresthuset i Hornslet (*1910) – Nedlagt 1. april 1950.
38. Arresthuset i Nørresundby – Nedlagt 1. januar 1951.
39. Arresthuset i Stege – Nedlagt 1. april 1951.
40. Arresthuset i Nibe (*) - Nedlagt 1. april 1940, (1941) genåbnet midlertidigt ³¹ - Nedlagt 1. januar 1952
Arresthus for Nibe købstad m.v.
41. Interneringslejren på St. Grundet (*1. juli 1941) - > (1945) Fængselsafdelingen St. Grundet - Nedlagt 1951.³²

³⁰ Litteratur: K.J. Jensen: Nyborg under besættelsen 1940-45, Historisk Samfund for Fyns Stift, 1970, s.130

³¹ Axel Hye-Knudsen: Meddelelser om dansk Fængselsvæsen 1941, Tidsskrift for Strafferet 1942, s.180.

³² Litteratur: Jørgen Tornøe: Meddelelser om det danske fængselsvæsen 1949-50, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1951, s.343.

Efter den tyske besættelse blev det et krav fra tysk side at nogle britiske statsborgere skulle interneres. De blev den 1. juli overført til herregården St. Grundet ved Vejle som blev indrettet til interneringslejr med dansk fængselspersonale som bevogtningsmandskab. Ledelsen sorterede under Udenrigsministeriet.
Efter krigen var St. Grundet en selvstændig fængselsafdeling.

42. Interneringslejren på Lekkende (*1944) – > (1945) Psykopatforvaringsafdelingen Lekkende. – Nedlagt 1952.³³

De efter tysk krav internerede amerikanske statsborgere blev i 1944 overført til en lejr oprettet på herregården Lekkende ved Mern i nærheden af Præstø. Fængselsvæsenet måtte påtage sig ledelsen.

I juli 1945 medførte en betydelig pladmangel at der blev oprettet en midlertidig psykopatforvaringsafdeling på Lekkende. Indtil lukningen i 1953 opholdt der sig gennemsnitligt ca. 40 forvarede i afdelingen.

43. Arresthuset i Tranebjerg, Samsø.

44. Arresthuset i Varde – Nedlagt 1. oktober 1953.

45. Arresthuset i Kjellerup – Nedlagt 1. november 1954.

47. Arresthuset i Fjerritslev – Nedlagt 1. december 1954.

48. Arresthuset i Bjerre (*1846) < Straffeanstaltens annekst i Bjerre; 20. oktober 1941 genåbnet som Fængselsafdeling³⁴ > Statsfængselsannekset i Bjerre – Nedlagt 1956.

49. Arresthuset i Sakskøbing – Nedlagt 1. november 1956.

50. Arresthuset i Brædstrup – Nedlagt 1. juli 1957.

51. Arresthuset i Terndrup – Nedlagt 1. april 1959.

52. Arresthuset i Skælskør – Nedlagt 1. april 1959.

53. Arresthuset i Kerteminde – Nedlagt 1. november 1959.

54. Arresthuset i Skanderborg – Nedlagt 1. april 1960.

55. Arresthuset i Lemvig – Nedlagt 1. juni 1960.

56. Arresthuset i Rudkøbing – Nedlagt 1. november 1961.

57. Arresthuset i Store Heddinge (*1838) – Nedlagt, men genåbnet i 1953 – Nedlagt 1. oktober 1963.

58. Arresthuset i Middelfart – Nedlagt 1. april 1964.

59. Arresthuset i Sæby – Nedlagt 1. november 1964.

60. Arresthuset i Nyborg (*1920) – Nedlagt

Arresthuset var beliggende i det gamle rådhus, i 1799 genopført i nyklassicistisk stil efter en brand et par år tidligere.

³³ Litteratur: Georg K. Stürup: Forvaringsanstalten i Herstedvester, København 1959, s.16; Jørgen Tornøe: Meddelelser om det danske fængselsvæsen 1952, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1953, s.359.

³⁴ Axel Hye-Knudsen: Meddelelser om dansk Fængselsvæsen 1941, Tidsskrift for Strafferet 1942, s.183.

61. Arresthuset i Vejle (*bygningen i Klostergade*) – Nedlagt 1970
62. Arresthuset i Ærøskøbing – Nedlagt 1. april 1973
63. Arresthuset i Toftlund, < 1953 Fængselsafdeling, < 1970 Arrestafdeling – Nedlagt 1975
64. Straffelejrafdelingen på Råbjerg (*1945) < 1966 Afdelingen på Råbjerg – Nedlagt 1975.
65. Arresthuset i Køge [Bygårdsstræde 1] (*1855) – Nedlagt 1977
66. Arresthuset i Bogense – Nedlagt 1979.
67. Arresthuset i Sorø (*1881) – Nedlagt 1979
Bygningen er opført af arkitekten Fr. Vilhelm Tvede som ting- og arresthus.
68. Arresthuset i Korsør (*1850) – Nedlagt 1979
Bygningen er opført som rådhus, men kort efter opførelsen overgået til anvendelse som politistation samt ting- og arresthus.
69. Skibsbylejren (*1981) – Nedlagt 1987.
Oprindelig militærlejr med barakbygninger opført i besættelsestiden 1940-45, udlejet i 1981 til kriminalforsorgen som hæfteafdeling under ledelse af Statsfængslet på Kragsskovhede. Lejemålet ophørte samtidig med indvielsen af et nyt åbent fængsel: Statsfængslet i Jyderup.
70. Arresthuset i Ribe (*1600/1893) – Nedlagt 1989.
Arresthusets beliggenhed tæt ved Ribe Domkirke skyldes den tidligere anvendelse som kapellanbolig. Bygningen blev opført 1546. I 1840 blev den anvendt til skole for utugtige piger. I 1893 blev huset ombygget og anvendt til arresthus.
Bygningen bliver i dag drevet som café og hotel. Den nuværende ejer har modtaget flere priser for den nænsomme reovering.
71. Arresthuset i Fåborg (*1929) – Nedlagt 1989.
Arresthuset er sammenbygget med det tidligere rådhus. Efter nedlæggelsen er Fåborg Lokalhistoriske Arkiv flyttet ind i de nyrestaurerede lokaler i stueetagen. Rådhusbygningen var tidligere blevet fredet. I 1995 blev også arrestbygningen fredet og er indrettet til museum under Fåborg Kulturhistoriske Museer.
72. Arresthuset i Skive (*1847) – Nedlagt 31. Oktober 1989
73. Arresthuset i Grenaa – Nedlagt 1. Januar 1991.
Arresthuset var beliggende i bygning sammen med det gamle rådhus. Bygningen er i 2001 ombygget til sikret social institution for kriminelle unge.
74. Straffeanstaltens Anneks i Amstrup < Statsfængselsannekset Amstrup < Fængselsafdelingen Amstrup – Nedlagt
75. Fængselsafdelingen ved Tarm (*1947) – Nedlagt
Afdelingen var indrettet på Brosbølgård ved Tar – en statsungdomslejr som fængselsvæsenet overtog fra Arbejds- og Socialministeriet. Nedlæggelse skete i forbindelse med at bygningen nedbrændte.

- 76. Arresthuset i Helsingør (den tidl.rådhusbygning i Sct. Anna Gade) (*1856) – Nedlagt 1992**
Arresthuset befandt sig i rådhusbygningen. Fængselsbygningen var i tre etager, og der var plads til 21 arrestanter.
Bygningen er nu inddraget som en af kommunens administrationsbygninger og personalekantine.
- 77. Straffelejrafdelingen i Mosbjerg (*1945) < Afdelingen i Mosbjerg – Nedlagt 1994**
- 78. Institutionen Køng.**
- 79. Statsfængslet i Gribskov.**
- 80 Arresthuset i Fredericia (*1861) – Nedlagt 2003.**
Arresthuset var en del af rådhuset og tinghuset, opført af arkitekt Ferdinand Meldahl – et af hans hovedværker uden for København
- 81. Fængselsafdelingen på Langeland (*2004) – Nedlagt.**
- 82. Arresthuset i Nykøbing Sjælland (*1868) – Nedlagt.**
- 83. Arresthuset i Horsens (*1902) – Nedlagt 2006.**
Ophørt som arresthus i ? og anvendt som fængselsafdeling under Statsfængslet i Horsens ("narkofri") –
- 84. Tugthuset i Horsens (*1853) < Strafanstalten ved Horsens < Horsens Straffeanstalt <1933 Statsfængslet i Horsens < 1946 Statsfængslet i Horsens m.v. < 1961 Forvaringsanstalten i Horsens m.v. < 1969 Forvaringsanstalten og Særfængslet i Horsens m.v. <1973 Statsfængslet i Horsens – Nedlagt 2006.**
- 85. Arresthuset i Vordingborg (*1896) – Nedlagt 15. juni 2007.**